

Verdal kommune
Rådmannen

Økonomirapportering 2. kvartal 2019 Verdal kommune

*Kommunens økonomiske situasjon
pr. 30.06.2019*

Status investeringer

Verdal 9.8.2019

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER.....	5
2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.06.2019.....	5
2.1.1 Regnskapsskjema 1A.....	5
2.1.2 Regnskapsskjema 1B.....	7
2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)	10
2.2.1 Oppvekst.....	10
2.2.2 Velferd.....	12
2.2.3 Næring og samfunnsutvikling.....	15
2.2.4 Rådmannens fellesområde og Stab, utvikling og virksomhetsstøtte	18
2.2.5 Innherred kommunesamarbeid.....	19
2.3 Budsjettjusteringsbehov drift	21
3. STATUS Investeringer	22
3.1 Oversikt investeringer.....	22
3.2 Status og budsjettjusteringsbehov i investeringsregnskapet	23
4. ORGANISASJON.....	25
4.1 Endringsprosesser, visjon og nærvær.....	25

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram økonomirapport for andre kvartal 2019. Med datagrunnlag for et halvt år har vi et sikrere grunnlag for å analysere årets drift og investeringer enn ved første kvartal. Samtidig er det også bare et halvt år igjen til å sette nye tiltak for å komme i balanse, slik at det haster å ta tak i utfordringene som beskrives i rapporten. Rapporten viser stort avvik mellom årsprognose og budsjett for deler av virksomheten. Det er stort sett det samme bildet som avtegnet seg i økonomirapport 1/19 og årsrapport fra 2018. Det kan derfor henvises til disse dokumentene for nærmere beskrivelse av detaljer.

Den samlede prognosen (A-skjema) viser et merforbruk på 16,8 mill kr. Fellesinntekter og utgifter viser samlet en merinntekt på 2,4 mill kr. Virksomhetenes prognoser (B-skjema) viser et samlet merforbruk på 19,2 mill. Det er en forverring på ca 6 millioner fra første kvartal. Som tidligere i år er det spesielt NAV og Hjemmetjenesten som utpeker seg med store negative avvik, men nå melder også teknisk drift om betydelig merforbruk. Merforbruket innenfor teknisk sektor kan knyttes til økte strømpriser. IKT-samarbeidet med Levanger estimerer merforbruk i størrelsesorden 5,7 millioner, hvorav Verdals andel utgjør 42,4%. Det er en bedring for skole SFO og institusjonsdrift. Årsak til merforbruk og tiltak er nærmere beskrevet i kapittel 2 i økonomirapporten.

I rapportering for første kvartal ble det konkludert med at ingen avvik for noen tjenesteområder var så store at situasjonen kunne sies å være ute av kontroll. Det er i andre kvartal etablert tettere styringsdialog og samarbeid mellom personal, økonomi og virksomhetsområder med stort merforbruk. Ved utgangen av andre kvartal måles det en klar forverring i årsprognose for hjemmetjenesten. Det er stort behov for oppfølging og analyse av denne tjenesten videre inn mot ny økonomiplan. For noen virksomheter, som eksempelvis Bo og Dagtilbud, er avvikene relativt små i forhold til totalt budsjettvolum. Det er brukt samme metodikk for måling av avvik som i forrige økonomirapport. Prognosen er basert på måling av avvik hittil i år og prognose for avvik resten av året. Prognose for avvik andre halvår er satt opp i dialog med virksomhetslederne. Prognosen er basert på et asymmetrisk forsiktighetsprinsipp der usikre inntekter og virksomheter med mindreforbruk holdes utenfor beregning av avvik. Det sannsynlige årsresultatet er derfor normalt noe bedre enn prognosene.

De største avvikene og utviklingen:

	Målt helårsavvik		
	Første kvartal	Andre kvartal	Endring
Skole og SFO	-737	-97	640
Nav Sosial og flyktningetjeneste	-3 361	-3 703	-342
Hjemmetjenesten	-3 440	-4 998	-1 558
Institusjonstjeneste	-843	-	843
Bo og dagtilbud		-374	-374
Velferd felles	-399	-1 214	-815
Teknisk drift	-372	-3 737	-3 365
Integrering og Mangfold	-801	-1 131	-330
IK, Kemner, IKT og advokat	-2 684	-2 401	283
IK Innherred brann og redning	-682	-682	-
IK Innherred innkjøp	-	-827	-827

Oversikt over avvikene i driftsregnskapet:

Inntekter:	Merinntekter ca 2,4 mill kr	Rapportens kapittel 2.1.1 (A-skjema)
Virksomhetene:	Merutgifter ca 19,1 mill kr	Rapportens kapittel 2.1.2 (B-skjema)
	Status og tiltak virksomheter	Rapportens kapittel 2.2
§ 27 samarbeid:	Beskrivelse avvik	Rapportens kapittel 2.2.5

Oversikt budsjettjusteringer:

Drift (rapporten kapittel 2.3 og budsjettskjema 1A og 1B):

- Budsjett IK, Kemner IKT og advokat reduseres med 620.000, som flyttes til IK Innherred Innkjøp.
- Budsjett IK Innherred Innkjøp økes i tillegg med 207.000 kr som finansieres ved å øke anslaget for renteinntekter.

Investering (rapporten kapittel 3.2 og budsjettskjema 2A og 2B):

Budsjettjusteringene i investeringsregnskapet er av regnskapsteknisk karakter. I sum reduseres investeringer med 25,5 mill kr. Reduserte låneopptak som følge av framdriftsendringer i byggeprosjektene Vinne og Stiklestad skole utgjør hoveddelen.

- Investeringer i anleggsmidler reduseres med 25,5 millioner
- Merverdiavgiftskompensasjon reduseres med 5,1 millioner.
- Bruk av bundne investeringsfond økes med 1 million
- Bruk av lån reduseres med 21,4 millioner
- Salgsinntekter på 0,8 mill og avdragsinntekter på 1,6 mill avsettes til ubundne investeringsfond med til sammen 2,4 mill.
- Finansiering av årets egenkapitalinnskudd i KLP foreslås endret fra bruk av disposisjonsfond til bruk av ubundne investeringsfond. Denne endringen påvirker ikke oppstillingene i A- og B-skjema og er således kun til orientering.

2. STATUS ØKONOMISK DRIFT, UTVIKLING I INNTEKTER OG UTGIFTER

2.1 Oppsummering av økonomisk situasjon pr 30.06.2019

2.1.1 REGNSKAPSSKJEMA 1A

Regnskapsskjema 1A - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 2. kvartal	Regnskap pr 2. kvartal	Budsjett pr 2. kvartal	Budsjett-avvik pr 2. kvartal	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2019	2018	2019	2019	2019	2018	2019	2019
Skatt på inntekt og formue	163 118	159 429	162 944	174	329 117	334 369	331 648	2 531
Ordinært rammetilskudd	265 814	253 174	266 396	-581	495 283	471 611	493 380	-1 903
Skatt på eiendom	26 940	24 400	26 831	109	40 250	37 777	40 351	101
Andre generelle statsstilskudd	-	-	-	-	2 750	2 812	2 750	-
Sum frie disponible inntekter	455 872	437 003	456 171	-298	867 400	846 568	868 129	729
Renteinntekter og utbytte	12 595	1 754	11 782	813	15 832	7 885	17 074	1 242
Renteutg., prov. og andre fin.utg.	18 250	16 426	19 034	784	40 498	34 829	40 100	398
Avdrag på lån	26 700	22 010	26 700	-	48 000	41 000	48 000	-
Netto finansinnt./utg.	-32 355	-36 683	-33 952	1 597	-72 666	-67 944	-71 026	1 640
Til dekn av tidl. regnsk.m. merforbr	-	-	-	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	13 367	-	13 367	-0	16 299	27 560	16 299	0
Til bundne avsetninger	9 383	-	9 382	1	9 382	217	9 382	-0
Bruk av tidl regnsk.m. mindreforbr	10 434	-	10 434	-0	10 434	27 560	10 434	0
Bruk av ubundne avsetninger	12 587	3 575	12 587	0	25 175	16 815	25 175	0
Bruk av bundne avsetninger	44	-	-	44	-	-	44	44
Netto avsetninger	317	3 575	273	44	9 928	16 598	9 972	44
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-	-	-	-	-
Til fordeling drift	423 834	403 895	422 491	1 343	804 662	795 222	807 075	2 413
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	351 362	339 630	337 967	-13 396	804 662	785 649	823 826	-19 164
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	72 472	64 265	84 524	-12 053	-	9 574	-16 752	-16 752

Regnskapsskjema 1A viser kommunens generelle inntekter og utgifter, - og danner rammen for hva som kan fordeles til tjenesteproduksjon. Forventning til disse størrelsene ved årsslutt vises i kolonnen «Årsprognose 2019», med til sammen 807,1 millioner til fordeling. Nest siste rad i denne kolonnen viser virksomhetenes rapporterte forbruksprognose, med 823,8 millioner, dvs et merforbruk på 19,2 millioner hos virksomhetene. Samlet forventet merforbruk for 2019 blir da 16,8 millioner, når man også tar med positivt bidrag fra fellesinntektene. I det følgende kommenteres de endringene som påvirker kommunens rammebetingelser, mens økonomirapporten senere vil fokusere mer rundt virksomhetenes drift.

Budsjett for skatt og rammetilskudd er lagt lik KS' prognosemodell etter framleggelsen av statsbudsjettet for 2019. KS oppdaterer prognosene etter hvert som det kommer nye signaler om utviklingen. Ved utgangen av forrige kvartal, viste prognosen en forventet inntektsreduksjon på 3,15 mill mot budsjett. Kommunaldepartementet oppdaterer inntektsanslag for skatt og inntektsutjevning (skatteutjevning) i mai og oktober. Ny prognose viser at kommunen kan forvente samlet skatt og rammetilskudd omtrent som

budsjettet i 2019, potensielt med en marginal merinntekt. Informasjon fra KS hittil i år gir grunn til å tro at den store merskatteveksten vi har sett i slutten av 2018 og starten av 2019 vil avta utover i 2019.

Rådmannen har ikke noe grunnlag for å anta at det blir en stor merskattevekst i 2019, og vil derfor advare mot å forskuttere at departementets nasjonale skatteanslag er satt for lavt for fjerde år på rad.

Eiendomsskatt for første og andre termin er utfakturert, og har gitt inntekter omtrent som forventet. Kommunens takstgrunnlag er fra 2011. Etter Eignedomsskatteleva § 8A-3 (2.ledd) skal det være allmenn taksering i kommunen hvert tiende år, altså i 2021 for Verdals del, og da med virkning fra 2022. Inntil da (og også i perioden fra 2012 og fram til i dag), vil eiendomsskatteinntektene i kommunen kun påvirkes av endringer i skattesats, tilførsel av nye objekter, og endringer i regelverket. To endringer med virkning fra 2020, som gjelder bolig og fritidsbolig, vil være av stor betydning for kommunen; For det første differensieres eiendomsskattesatsen, slik at maksimal skattesats for bolig og fritidsbolig blir 5 promille (for annen type eiendom, f.eks næringseiendom er maksimalsatsen fortsatt 7 promille). I tillegg innføres det en obligatorisk reduksjonsfaktor på minimum 30 % i takstene på boliger og fritidsboliger. Den siste regelendringen vil gi Verdal kommune en inntektsreduksjon i 2020 på anslagsvis 8,4 millioner sammenlignet med dagens nivå, forutsatt at skattesats og lokale fritak holdes uendret.

Som varslet hevet Norges Bank styringsrenten til 1,25 % i rentemøtet i juni. Neste rentebeslutning offentliggjøres 15. august, og ifølge pressemeldingen i forbindelse med siste rentebeslutning uttaler sentralbanksjefen at styringsrenten mest sannsynlig vil bli satt videre opp i løpet av det neste halve året. Finnsrapporten per andre kvartal, som følger som vedlegg til denne økonomirapporten, viser en renteprognose på 36,7 mill på kommunens investeringsgjeld. I tillegg kommer renter på Husbanklån som brukes til videreutlån. Samlet er renteutgifter prognosert til drøye 40,1 mill, som vil gi et lite mindreforbruk i forhold til budsjett. Dersom renteutviklingen blir en annen enn forutsatt, eller at nye låneopptak blir høyere eller lavere enn beregnet pr nå, vil dette ha direkte innvirkning på renteprognosen.

Renteinntekter ser ut til å gi en merinntekt i forhold til budsjett i 2019. Forsinkelser i større investeringsprosjekter har medført romsligere likviditet (høyere bankinnskudd) en forutsatt i budsjettet. I tillegg påvirker Norges Banks renteøkninger også innskuddsrentene, samtidig som at det fortsatt holdes fokus på aktiv plassering av kommunens overskuddslikviditet.

NTE-utbytte på kr 9.382.808 er mottatt, og avsatt med 20 % til Verdal kommunes utviklingsfond og 80 % til Verdal kommunes kraftfond, i tråd med PS 107/18. Rådmannen vil innstille på bruk av utviklingsfondet senest i første formannskapsmøte etter sommeren 2020.

En oppdatert beregning av minsteavdrag viser at kommunens avdragsutgifter ville beløpt seg til 53,5 millioner dersom kommunen skulle fulgt beregningsmetoden som blir obligatorisk fra 2020. Dette er hele 5,5 millioner høyere enn årets budsjetterte avdrag på 48 millioner. Gammel beregningsmåte (som ennå er lovlig) gir et avdrag som er innenfor budsjett, og det prognoseres derfor ingen avvik i avdrag for 2019. Når ny beregningsmetode blir obligatorisk fra neste år er det imidlertid svært viktig at nivået på driften er tilpasset de betydelig økte avdragsutgiftene.

2.1.2 REGNSKAPSSKJEMA 1B

Regnskapsskjema 1B - Drift	Kvartalet				Helår			
	Regnskap pr 2. kvartal	Regnskap pr 2. kvartal	Budsjett pr 2. kvartal	Budsjett-avvik pr 2. kvartal	Helårs-budsjett	Regnskap	Års-prognose	Avvik budsjett og prognose
	2019	2018	2019	2019	2019	2018	2019	2019
Rådmann	17 796	10 426	18 225	429	43 984	39 793	43 984	-
Fellesområder	-2 357	4 121	-1 326	1 031	27 603	8 813	27 603	-
Fellesområder	15 439	14 547	16 899	1 460	71 586	48 606	71 586	-
Oppvekst felles	67 494	69 273	68 159	665	122 217	124 347	122 217	-
Skole / SFO	82 527	87 754	83 292	764	194 400	200 797	194 497	-97
Barnehage	-6 558	-7 488	-5 105	1 453	2 075	-1 997	2 075	-
Ressursenter oppvekst	22 608	19 394	21 715	-894	55 052	51 739	55 052	-
Oppvekst	166 071	168 933	168 060	1 989	373 743	374 886	373 840	-97
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	13 065	11 205	10 368	-2 697	22 096	24 848	25 799	-3 703
Hjemmetjenesten	40 087	39 419	35 865	-4 222	78 423	86 376	83 421	-4 998
Institusjonstjenesten	45 933	41 625	41 785	-4 149	90 592	92 542	90 592	-
Bo- og dagtilbudstjenesten	36 616	40 090	36 434	-182	87 209	85 559	87 583	-374
Velferd felles	3 426	-	3 105	-321	5 976	-	7 190	-1 214
Velferd	139 128	132 339	127 558	-11 570	284 296	289 326	294 585	-10 289
Kulturtjenesten	12 253	12 509	11 977	-277	20 571	20 261	20 571	-
Landbruk, miljø og arealforvaltning	1 971	2 943	2 455	484	6 455	6 437	6 455	-
Teknisk drift	23 986	19 493	20 307	-3 679	37 686	36 827	41 423	-3 737
Selvkostområder	-11 031	-15 057	-11 585	-554	0	861	0	-
Integrering og mangfold	-332	-1 172	-2 088	-1 755	-100	-794	1 031	-1 131
Næring og samfunnsutvikling	26 847	18 716	21 066	-5 781	64 612	63 592	69 481	-4 869
IK, Regnskap, innfordring og lønn	770	994	1 107	336	3 165	3 208	3 165	-
IK, Geodata og oppmåling	-863	434	-83	780	540	561	540	-
IK, Kemner, IKT og advokat	6 785	6 670	6 450	-335	12 900	12 202	15 301	-2 401
IK Innherred brann og redning	5 099	4 507	5 100	1	10 200	9 607	10 882	-682
IK Innherred Innkjøp	276	0	0	-276	0	0	827	-827
Finanstransaksjoner	-8 190	-7 510	-8 190	0	-16 380	-16 340	-16 380	-
Øvrig totalt	3 877	5 095	4 384	507	10 425	9 239	14 335	-3 910
Sum virksomheter	351 362	339 630	337 967	-13 396	804 662	785 649	823 826	-19 164

Virksomhetenes prognoser for året 2019 viser et samlet merforbruk på 19,2 mill, noe som er en forverring på ca 6 millioner fra første kvartal. Som tidligere i år er det spesielt NAV og Hjemmetjenesten som utpeker seg med store negative avvik, men nå melder også teknisk drift om betydelig merforbruk. IKT-samarbeidet med Levanger estimerer merforbruk i størrelsesorden 5,7 millioner, hvorav Verdals andel utgjør 42,4%.

Som ved tidligere rapporteringer er det verdt å merke seg at ingen virksomheter presenteres med mindreforbruk i tabellen over. Så lenge det ikke er aktivitet som er bortfalt, eller andre faktorer som har endret seg vesentlig fra de forutsetningene som var lagt til grunn i budsjettet, kan man ikke med sikkerhet forvente mindreforbruk på nåværende tidspunkt. En forsiktig tilnærming er derfor at virksomhetene vil forbruke de midlene de er bevilget. Som følge av dette forsiktighetsprinsippet er virksomheter med målt

mindreforbruk satt til budsjettbalanse i A- og B-skjema foran. I de videre tabellene i rapporten (lønn og innkjøp) er imidlertid både mer- og mindreforbruk presentert netto, for å vise totalbildet for kommunen.

Først når året er omme, vil det foreligge et endelig svar på om enkelte virksomheter har klart å oppnå et mindreforbruk (overskudd). Slik tallene nå foreligger vil det kunne ha avgjørende betydning for kommunens totale resultat at noen virksomheter klarer å levere et mindreforbruk, samtidig som at virksomheter med varslede budsjettoverskridelser klarer å tilpasse drift til budsjett resten av året.

Lønnsutgifter – netto inkl sykelønnsrefusjoner mv

Netto lønnskostnader	Kvartalet		Helår		
	Regnskap pr 2. kvartal 2019	Budsjett pr 2. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Fastlønn mv	225 464	222 680	497 269	503 130	-5 862
Tillegg	13 252	12 844	25 872	25 711	161
Overtid	2 332	1 822	3 747	4 047	-300
Andre godtgjørelser	1 829	1 992	5 361	4 841	520
Vikar / ekstrahjelp	10 180	8 033	24 773	27 063	-2 290
Vikar v sykdom/foreldreperm	14 781	9 103	20 024	28 125	-8 100
Refusjon sykdom/foreldreperm	-18 313	-8 882	-17 759	-32 474	14 714
Sosiale kostnader	84 832	86 594	182 679	180 182	2 497
Avlastning, fosterheim, støttekontakt mv	4 771	5 180	10 361	10 057	304
Intro- og kvalifiseringsstønad	5 373	5 025	8 588	9 000	-412
Totalsum	344 501	344 393	760 916	759 683	1 233

Lønnsutgifter, inklusive refusjoner for sykelønn og foreldrepenger, viser et samlet forventet mindreforbruk på 1,2 mill. Lønn til faste ansatte viser et merforbruk på 5,9 mill, lønn til vikarer og midlertidig ansatte gir et prognosert merforbruk på 10,4 mill, mens refusjoner gir en merinntekt på 14,7 mill. I tillegg kommer et mindreforbruk på sosiale kostnader (pensjon og arbeidsgiveravgift) på 2,5 mill. Noe av mindreforbruket på sosiale kostnader skyldes at grunnlaget for beregningen av sosiale utgifter i budsjettet er marginalt høyere enn de utgifter som reelt sett kan påregnes, og det ligger derfor en liten buffer i de budsjetterte utgiftene.

Prognosen viser 28,1 mill i forventede utgifter til vikarer ved sykdom eller foreldrepermisjon, mens forventede refusjoner er på 32,5 mill. Ledere er svært restriktive med vikarer ved korttidsfravær og vikarer er også gjerne rimeligere arbeidskraft enn den faste ansatte som er ute i langtidssykemelding eller foreldrepermisjon. Korttidsfravær er ikke omfattet av lønnsrefusjonsordning fra NAV, og NAV dekker heller ikke pensjonsutgifter. Høyt fravær vil derfor, uansett refusjon fra NAV, være en merkostnad for kommunen.

Innenfor lønnsområdet er det skole/SFO og hjemmetjenesten som har de største estimerte merforbrukene på årsbasis, med hhv 2,8 mill og 4 mill i prognosert budsjettavvik. I skolen er det imidlertid allerede planlagt en del aktivitetsendringer som først trer i kraft ved skolestart til høsten, og som prognosen bare delvis

hensyntar, slik at det samlede merforbruket her må antas å kunne gå noe ned. I hjemmetjenesten er det stadig mer krevende å tilpasse aktiviteten til budsjetttrammen, og avviket er økende ifht siste rapportering.

De største prognoserte mindreforbruk på lønnsutgifter finner vi hos teknisk drift og barnehager med hhv 1,8 og 1,7 million. Avvikene er i en viss grad knyttet til forsiktig budsjettering av lønnsrefusjoner fra NAV.

Innkjøpsposter

Innkjøpsutgifter	Kvartalet		Helår		
	Regnskap pr 2. kvartal 2019	Budsjett pr 2. kvartal 2019	Årsbudsjett 2019	Årsprognose 2019	Årsavvik 2019
Rådmann	3 988	3 579	8 207	8 551	-344
Fellesområder	3 379	4 035	6 680	6 241	439
Fellesområder totalt	7 367	7 615	14 887	14 792	95
Oppvekst felles	30 835	31 354	47 013	46 971	42
Skole / SFO	9 585	11 158	22 634	22 723	-89
Barnehage	3 552	3 712	7 521	8 015	-494
Ressurssenter oppvekst	6 131	5 446	14 993	16 660	-1 667
Oppvekst totalt	50 103	51 670	92 160	94 368	-2 208
NAV Sosial- og flyktningetjenesten	1 165	1 151	2 151	1 775	376
Hjemmetjenesten	4 071	3 569	7 435	8 406	-971
Institusjonstjenesten	18 689	14 215	25 913	37 331	-11 418
Bo- og dagtilbudstjenesten	5 115	3 701	7 714	9 591	-1 877
Velferd felles	718	956	1 935	2 255	-320
Velferd totalt	29 758	23 591	45 148	59 359	-14 210
Kulturtjenesten	1 991	1 609	3 283	3 662	-379
Landbruk, miljø og arealforvaltning	1 497	1 328	2 067	2 573	-506
Teknisk drift	25 239	19 685	36 175	41 468	-5 293
Selvkostområder	11 913	11 777	25 955	25 951	4
Integrering og mangfold	2 463	2 162	4 474	4 746	-272
Næring og samfunnsutvikling totalt	43 103	36 562	71 954	78 399	-6 445
IK, Regnskap, innfordring og lønn	622	801	1 660	1 559	101
IK, Geodata og oppmåling	327	372	830	908	-77
Innherred kommunesamarb., Verdal	948	1 173	2 490	2 466	24
IK Kemner, IKT og advokat	6 793	6 450	12 900	15 317	-2 417
IK Innherred brann og redning	5 099	5 100	10 200	10 882	-682
IK Innherred Innkjøp	276	0	0	827	-827
Kommunesamarb i andre kommuner	12 168	11 550	23 100	27 293	-3 926
Totalt	143 447	132 161	249 740	276 411	-26 671

Årsprognosen gir et estimert merforbruk på 26,7 mill for innkjøpsposter. Virksomheten med størst merforbruk er institusjonstjenesten, hvor man har fått merkostnader til kjøp av institusjonsplass utenfor

kommunen, samt merkostnader på grunn av fastlegemangel. Kjøp av plass er knyttet til brukerbehov som krever kompetanse kommunen ikke har per i dag. Institusjonstjenesten vil få refundert en betydelig andel av utgiftene gjennom ordningen for refusjon av ressurskrevende tjenester, noe som bidrar at tjenesten forventer å gå i balanse samlet.

Teknisk drift har også høye innkjøpsutgifter, spesielt knyttet til snøbrøyting og elektrisitet. Til tross for tilførsel av 1,5 millioner til økte el-utgifter i budsjettet for 2019, ser teknisk avdeling ut til å få et betydelig merforbruk på denne posten.

Samarbeidene med Levanger, det være seg Innherred Brann og Redning, og IKT, Kemner og Jus, kommer til uttrykk som innkjøpskostnader i Verdal kommunes regnskap. Begge samarbeidene viser merforbruk, og spesielt IKT synes å ha stadig økende utgiftsnivå. Dette er på mange måter i tråd med en ventet utvikling, all den tid digitaliseringssatsingen i kommunene nødvendigvis må koste noe, men utviklingen i utgiftsnivået har skjedd langt raskere enn hva budsjett for samarbeidet tar høyde for.

Det vises forøvrig til virksomhetenes egne kommentarer i kapittel 2.2 under.

2.2 Rapportering fra virksomhetene (oppsummert)

Den enkelte virksomhetsleder, som har budsjettansvar overfor rådmannen, gjør fortløpende vurderinger av aktivitets- og økonomistyringen. I det følgende er vurderingene av andre kvartal 2019 oppsummert. Avvik mellom årsbudsjett og års-prognose er illustrert med et trafikkllys. Grønt lys viser at virksomheten melder balanse (eller mindre-forbruk), gult lys er merforbruk opp mot 0,5 mill, og rødt lys er forventet merforbruk over 0,5 mill.

2.2.1 OPPVEKST

Oppvekstområdet består av virksomhetsområdene Oppvekst felles, Skole / SFO, Barnehager og Ressurssenter oppvekst.

Oppvekst felles

Ut fra kunnskap pr juni er det forventet balanse i driften ved årsslutt, - eventuelt et lite mindreforbruk grunnet noen færre barn i private barnehager enn budsjettet.

Området Oppvekst felles omfatter ungdomsarbeidet i Verdal kommune, samt barnehagemyndigheten, hvor det er sistnevnte som utgjør det alt vesentligste av budsjettmidlene. Det har vært mellom 35 og 40 færre barnehagebarn i Verdal kommune vårhalvåret 2019 sett i forhold til samme periode i fjor. Dette påvirker tilskudd til finansiering av private og kommunale barnehager, og gir et foreløpig beregnet mindreforbruk sammenlignet med budsjett. Det vil imidlertid alltid være en del endringer fra høsten av, når skolestarterne går ut av barnehagen, og nye barn kommer inn, og prognosen er derfor forbundet med noe usikkerhet. Oppvekst felles forventer å avslutte året innenfor den tildelte budsjetttrammen.

Skole / SFO

Etter første halvår rapporterer skole/SFO om et merforbruk for året i størrelsesorden 0,1 mill, dvs tilnærmet balanse.

Det arbeides kontinuerlig med å få tilpasset bemanningen slik at driften holdes innenfor budsjetttrammen.

Kommunale barnehager

Ved utgangen av andre kvartal viser regnskapet for kommunale barnehager et mindreforbruk, og det forventes balanse mellom budsjett og regnskap innen årsslutt.

Det er noe negativt avvik ved Garnes barnehage som sannsynligvis vil vedvare ut året. Det skyldes i hovedsak høyt sykefravær, redusert antall barn, og liten mulighet til fleksibilitet ved liten enhet. Tilsvarende avvik ved Vinne barnehage, men dette vil sannsynligvis utlignes mot sykelønn. Overflytting av ansatte med lang ansiennitet medfører større kostnader på lønn enn det som er lagt som grunnlag i budsjett. Leksdal barnehage vil fra august måned ha noe høyere bemanning enn bemanningsnormen tilsier, for kunne opprettholde drift med to avdelinger under fallende barnetall. Det tilstrebes å klare dette innenfor vedtatt ramme.

Ness barnehage er nedlagt etter at budsjettet ble lagt. Barn og ansatte vil bli overført til andre enheter fra 01.08.19, og gjenværende driftsbudsjett overføres til mottagende enheter for høsthalvåret.

Det foreligger totalt sett ingen vesentlige tjenesteavvik innenfor virksomhetsområdet ut over de vanlige svingninger i barnetall og dertil bemanning, som følger av løpende opptak. Barnehagestyrerne utviser god budsjettlojalitet, og innkjøp avventes til de ser om de holder budsjett på andre områder. Budsjetttramme har ikke gitt rom for å sette av midler til ekstern kompetanseheving for personal. Eventuelt kjøp av tjenester må finansieres av barnehagenes egne driftsbudsjett.

Ressurssenter oppvekst - barneverntjenesten

Ressurssenter Oppvekst består av PPT, Barnevern og Helsestasjon. Virksomhetsområdet vil drifte året innenfor tildelt budsjetttramme.

Forventede statstilskudd til flere ulike formål kommer i løpet av høsten. Disse utgjør litt over 2 millioner. Når dette utbetales vil dette styrke regnskapet ytterligere, og trykke forventningen om drift innenfor de tildelte rammene. Det vil alltid være noe usikkerhet knyttet til barneverntjenesten og ressursbruk. Det er vanskelig å forutse hvilke behov og situasjoner som oppstår, og enkeltsaker kan gi store utslag. Pr i dag har virksomhetsleder ingen informasjon som gjør prognosen usikker. Helsestasjon og PPT har forutsigbar og kontrollerbar drift.

2.2.2 VELFERD

Velferdssektoren omfatter virksomhetsområdene NAV, Hjemmetjenesten, Bo- og dagtilbudstjenesten, Institusjonstjenesten og Velferd felles.

NAV

Prognosen for NAV viser et merforbruk på 3,7 mill mot tildelt budsjetttramme.

Lønn og personalkostnader

Virksomheten har et reelt mindreforbruk på lønn til ansatte når det tas hensyn til refusjoner i forbindelse med sykefravær og fødselspermisjon samt to tiltak som mottar øremerkede midler, Drømmenavet (1,26 mill) og Inclusive (ca 130 000).

Økonomisk sosialhjelp

Det har vært en økning av søknader om ytelser etter lov om sosiale tjenester. Årsaker til denne økningen er flere, som innskjerping av regelverk for arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, og forventet økning av utbetalinger til flyktninger som er ferdig med introduksjonsprogram. En sikker prognose innenfor dette området er vanskelig da det er flere forhold som påvirker antallet som har rett på ytelser etter loven.

I første halvår har i gjennomsnitt 129 brukere mottatt økonomisk sosialhjelp. Det var flest mottakere i årets 3 første måneder, med en reduksjon utover våren. Gjennomsnittlig antall innenfor flyktingetjenesten NAV, ligger på 27. Her forventes en økning utover året på grunn av de store bosettingene i 2016 og 2017.

Det er satt i verk et kartleggingsarbeid for å sikre og forbedre arbeidsprosessene for raskere avklaring av brukeres behov slik at de mottar rett ytelse og rett tiltak i et avgrenset tidsrom som understøtter selvforsørgelse. Tett oppfølging er nøkkelen til å få raskere avklaringer, men dette er arbeidskrevende og er avhengig av samarbeid med andre enheter i kommunen. Det pågår et eksternt finansiert prosjekt med tettere oppfølging av enkeltbrukere gjennom Drømmenavet og Inclusive.

I revidert statsbudsjett for 2019 ble kommunene tilført 90 mill på rammetilskuddet som kompensasjon for ekstrautgifter ved endring av regelverk for arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Med et grovt anslag basert på folketall, vil dette utgjøre ca kr 270 000 for Verdalen.

Kommunale boliger

Lov om sosiale tjenester regulerer NAV sitt ansvar for akuttboliger. NAV betaler tomgangsleie og reparasjoner knyttet til alle kommunale boliger. Siden 2014 er det utviklet nye rutiner for samhandlingen mellom kommunen og Verdalen Boligselskap AS med tanke på å tilby boliger som er mer tilpasset brukerbehovene og redusere tomgangsleie og reparasjoner. Ordningen med betaling av tomgangsleie falt bort fra 01.06.19. Dette reduserer utgiftene framover.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten ligger an til merforbruk på ca 5 millioner for 2019. Hovedsakelig er dette økte lønnsutgifter som følge av økt innleie av vikarer, bruk av overtid og dekning forskjøvet arbeidstid.

Vesentlige produksjons/tjenesteavvik

Første halvår leverer hjemmetjenesten i gjennomsnitt per måned:

- Hjemmesykepleie til 357 tjenestemottakere fordelt på 6297 vedtakstimer
- Hjemmehjelp til 184 tjenestemottakere fordelt på 851 vedtakstimer
- Hjemmehjelp helsehjelp til 16 tjenestemottakere fordelt på 44 vedtakstimer

Det er viktig å merke seg at antallet unike tjenestemottakere er lavere enn det som framgår i denne oversikten fordi en bruker kan ha flere tjenester enn en. Det arbeides med å få denne oversikten,

Antallet månedsverkstimer hjemmetjenesten disponerer fast er 14.626 (103 årsverk x 35,5 timer per uke x 4). I løpet av første halvår er det gjennomsnittlig brukt 243 overtidstimer per måned i tillegg til disponible faste årsverkstimer. Innleie av vikarer som følge av sykefravær, ferieavvikling, avspasering og barns sykdom viser at det er høyere innleie enn registrert fravær i perioden.

Aktiviteter og endringer for å redusere merforbruk

Det er iverksatt forberedelser for å innføre ny budsjett- og styringsmodell for hjemmetjenesten. Innføring av nye arbeidsverktøy (mobil omsorg og digitale arbeidslister) og endring i registreringsrutiner for å sikre valide styringsdata er en del av dette. Utviklingsarbeidet krever ledelse som understøtter behovet for nye strukturer og endring av arbeidskulturer. Ca 1,5 årsverk er knyttet til dette arbeidet og vil på sikt gi effekter som bedre oversikt over brukerbehov, kompetanse og ressursbruk.

Det er behov for å avklare innhold i og kvalitet på tjenestene internt i hjemmetjenesten, det må skje i nært samarbeid med forvaltningskontor, institusjonstjenesten, bo- og dagtilbudstjenesten og NAV. Dette vil gi et bedre grunnlag for at rett person med riktig kompetanse utfører tjenesten brukerne har behov for.

Det har vært og er stort fokus på oppfølging av ansatte med nærværssamtaler og IA samtaler. Sykefraværet er noe redusert perioden. Dette er stabiliserende på arbeidsmiljø og tjenestekvalitet, og gir positive ringvirkninger for daglig drift og reduserer merforbruket innleie av vikarer.

Annet

Det er gjennomført to møtepunkter mellom økonomienhet, personalenhet og hjemmetjenesten. Dette er i tråd med behovsvurderinger gjort i kvartalsrapport 1/19, hvor rådmannen beskrev behov for tett samarbeid og oppfølging for å etablere kunnskapsgrunnlag og finne tiltaksmuligheter. Det er videre avtalt regelmessige oppfølgingsmøter gjennom høsten. Utfordringsbildet er sammensatt. Det er gjennomført arbeidsprosesskartlegginger i løpet av første halvår som viser at det er stort behov for videreutvikling av ledelse, struktur og kultur slik at tjenesteytingen er i samsvar med brukerbehovene til enhver tid.

Utfordringene er store, og det vil ta tid å finne løsninger på hvordan økonomisk balanse skal oppnås. Arbeidet med å finne budsjettdekning vil fortsette andre halvår.

Institusjonstjenesten

Analyse av prognoseavvik viser at Institusjonstjenesten samlet kan holde driften innenfor tildelt budsjett for 2019. Det er knyttet usikkerhet til prognose med tanke på kjøp av privat institusjonsplass, tjenester til ressurskrevende brukere, fastlegetjenesten og bruk av sykevikar i enkelte avdelinger, men en samlet vurdering av driften er at den vil være i balanse ved årets slutt.

Vesentlige produksjons/tjenesteavvik

Kjøp av privat institusjonsplass til en enkelt bruker ble fra januar 2019 overført fra virksomhetsområdet BODA til Institusjonstjenesten. Beregnet kostnad knyttet til denne institusjonsplassen er netto utgifter kr 3,55 millioner. Inntektsføring av refusjon ressurskrevende tjenester følges opp i henhold til dette ved ny beregning i august.

De to siste årene har Verdal kommune, som andre kommuner i landet, hatt store utfordringer med å rekruttere fastleger til ledige fastlegehjemler. Etter gjentatte utlysninger av ledige hjemler er det fra 1. april ansatt en fastlege med kommunal fastlønn ved Stekke legesenter, og ved samme legesenter er det i perioden 1.april til 31.august innleid vikarlege via vikarbyrå. Dette vil gi en merkostnad, men det er usikkerhet knyttet til netto utgifter da det er avhengig av omfanget av refusjoner fra HELFO. Verdal kommune har søkt og fått tilskudd på kr 1 210 000 for 2019 fra Helsedirektoratet knyttet til å rekruttere og beholde fastleger. Det er ikke korrigert for disse midlene i halvårsregnskapet.

Aktiviteter og endringer for å sikre drift innen budsjetttramme

Lederne, tillitsvalgte og verneombudene har siden januar hatt søkelys på helsefremmende arbeidsplasser. Institusjonstjenesten skal etter avviklet hovedferie arbeide videre med å videreutvikle helsefremmende arbeidsmiljø i alle avdelinger. Det betyr at det skal fokusere mye på hva som styrker nærværet hos ansatte. I forbindelse med dette utviklingsarbeidet vil det bli gjennomføre konkrete aktiviteter som starter allerede i slutten av august. Av aktiviteter som skal gjennomføres i alle avdelinger er:

- § kartlegging av arbeidsmiljø
- § dialog med ansatte som er sykmeldt
- § styrking av ledelse og partssamarbeid
- § avklaring av roller hos ledere og ansatte m.m.

Alle avdelingene i Institusjonstjenesten skal delta i utviklingsarbeidet, hvor målet er å lære av hverandre og etablere god felles praksis. Arbeidet skal skje i tett samarbeid med personalavdeling, Nav arbeidslivssenter og Nav lokalt samt vår egen bedriftshelsetjeneste ANT. Andre felles tiltak er vikarinneleie på absolutt minimum og vurdering ved ledighet i stilling hva som er helt nødvendig å erstatte.

Bo og dagtilbudstjenesten

Bo- og dagtilbudstjenesten (BODA) ligger samlet an til merforbruk på i underkant av 0,4 mill i forhold til tildelt budsjett for 2019. Det er usikkerhet knyttet til flere forhold, slik som omfanget av nye eller endrede brukerbehov, da aktivitet i de fleste avdelingene i BODA er knyttet opp mot

ressurskrevende tjenester. Annen usikkerhetsfaktor er endring av tariff for ulempetillegg fra fjorårets lønnsoppgjør med virkning først fra 1.1.2019.

Vesentlige produksjons/tjenesteavvik

I et tiltak rundt en enkeltbruker med omfattende bistandsbehov påløper det økte lønnsutgifter ved overtid, vikar sykdom og vikar opplæring. Dette skyldes at enheten ikke har lyktes å få besatt vakante stillinger og det er generelt store utfordringer med å rekruttere kompetent personell som vikarer. For å gi forsvarlige tjenester i ferieperioden er det kjøpt tjenester fra vikarbyrå i 100% stilling, noe som gir en merkostnad. I tillegg har det påløpt engangsinvesteringer knyttet til uforutsette behov som anskaffelse av tåkeanlegg.

Aktiviteter og endringer for å sikre drift innen budsjettamme

Forsterke aktiviteter på sykefraværsoppfølging og utvikling av helsefremmende arbeidsplasser.

Gjennomgående bevisst ledelse i alle prosesser.

Velferd felles

Velferd felles består av Forvaltningskontor med merkantilavdeling og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). USHT forventer balanse ved årsslutt, mens Forvaltningskontoret ikke vil klare å drifte året innenfor tildelt budsjett.

Prognose for Forvaltningskontoret synliggjør et merforbruk på i underkant av 1,4 mill. Dette er i hovedsak knyttet til personalutgifter og feilbudsjettering for 1,5 stilling. På inntektssiden er det betydelig mindreforbruk på posten til dekning av kjøp sykehusplass for utskrivningsklare pasienter. Sektoren klarer å tilby helsetjenester fortløpende på dette området og sparer merkostnadene ved at sykehuset utfører denne tjenesten. Enheten vil ikke klare å ta igjen merforbruk i løpet av gjenværende driftsmåneder.

USHT mottar et årlig driftstilskudd på 1,9 mill fra Helsedirektoratet. Som vertskommune er kommunen ansvarlig for medfinansiering av senteret, og inneværende år er det budsjettert med 2 mill (hovedsakelig lønn og kompetansemidler). I tillegg finansieres prosjekter av tilskuddsmidler knyttet til utviklingsprosjekter i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. Utgifter knyttet til prosjektene etter første halvår ligger betydelig under tildelt tilskudd og budsjett (> 0,5 mill). Dette skyldes at tildeling av tilskudd skjer i mai/juni og slik forsinker iverksetting av prosjektene. Ubenyttede tilskuddsmidler søkes overført til neste års benyttelse eller tilbakeføres gaver ved årsslutt.

2.2.3 NÆRING OG SAMFUNNSUTVIKLING

Næring og samfunnsutvikling består av områdene Kulturtjeneste, Teknisk drift, Landbruk, miljø og arealforvaltning og Integrering og mangfold. I tillegg sorterer selvkosttjenester under denne sektoren.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten forventer å avslutte året innenfor tildelt budsjett. Den største usikkerheten er refusjonen til fylkeskommunen angående Verdalshallen. Utgiften der er bundet i forhold til samarbeidsavtale og varierer noe fra år til år.

Teknisk drift

Prognosen for teknisk drift viser et estimert merforbruk på 3,7 millioner, som med meget stram drift kan reduseres til 1-3 mill kr ved årsslutt. Dette forutsetter at det ikke oppstår store uforutsette hendelser, sen vinter og at strømprisen legger seg på et mer normalt, lavere nivå.

Kommunale bygg mv

Innenfor kommunale bygg er det svært knappe rammer til drift og vedlikehold. Energiutgiftene er betydelig høyere enn budsjettet. Dagens strømvtale går på spotpris. I januar/februar var spotprisen forholdsvis høy, henholdsvis 55 øre og 48 øre eks mva. Utover våren falt prisen betraktelig. I juni kostet strømmen 28 øre/kwh. I 2017 og 2018 betalte kommunen 22 øre/kwh. I tillegg har nettleia hatt en betydelig økning. Pr utgangen av juni ligger strømutfittene på kommunale bygg like over 7,0 mill kr av et budsjett på ca 10,0 mill kr. Forventet årskostnad vil ligge på ca 13,0 mill kr, som gir et merforbruk mot budsjett på ca 3,0 mill kr. Lønnsutgifter ligger under budsjett og veier opp for noe av merforbruket på energi. Sykefraværet er lavt.

Det gjøres en gjennomgang og anbudsinnhenting av serviceavtaler spesielt på vakthold, ventilasjon og heis for å se om noe kan spares her. Prosessen er igangsatt, men vil neppe gi noen stor virkning for 2019.

Vedlikeholdet er forsøkt tilpasset de økonomiske rammene, men pr juni ligger forbruket noe over budsjett. Dette medfører at resten av året må legges på et svært restriktivt nivå vedrørende igangsetting av vedlikeholdsoppgaver på kommunale bygg.

Drift og vedlikeholdsutgifter til kommunale bygg henger tett sammen med hvor mange kvadratmeter areal kommunen disponerer over, og for å kunne redusere kostnader anses det nødvendig å redusere arealet.

Kommunale veier

Også innenfor kommunale veier er det meget knappe rammer, og innenfor denne sektoren har forbruket vært høyere enn normalt nivå. Dette skyldes at det har vært en god del snø og fukk i januar/februar samt at brøyteprisene har steget betydelig etter siste anbudsrunde på brøyting/strøing. Tidligere timespriser har ligget på kr 650 eks. mva. Prisene etter anbudsinnhenting ligger på kr 900 – 1100 pr. time. Dette gjør at somervedlikeholdet i år vil bli lagt på minimumsnivå. Kun akutte skader på veg vil bli reparert, og støvdemping vil bli foretatt. Pr dato er 70% av vegbudsjettet forbrukt. Dersom det skal være mulig å holde seg innenfor de budsjetterte rammer må det komme lite eller ingen snø før jul.

Dersom man skal gjøre sparegrep som monner innenfor vegsektoren er man avhengig av nedklassifisering av kommunale veier i et visst omfang. Kommunen har i dag totalt 170 km veg. Nedklassifisering av eksempelvis 50-80 km veg, kan anslagsvis gi en årlig besparelse i størrelsesorden 2-3 mill.kr.

Selvkostområder

Drift av kommunens vann og avløpsanlegg har fungert uten de store overraskelser. Det har vært enkelte vannledningsbrudd, men ikke mer enn hva man kan forvente. Innenfor avløpssektoren har det ikke oppstått større hendelser. Forbruket er hittil som normalt, men inntektene innenfor avløp er foreløpig noe lavere enn budsjettet. Gebyrene innenfor vann og avløp er økt med over 10% fra 2018 til 2019 for å komme i selvkost igjen. Rentenivået er fortsatt lavt.

Alle kommunens tre selvkostområder (vann, avløp og byggesak) ventes å avslutte året i balanse.

Integrering og mangfold

Integrering og mangfold estimerer et merforbruk på 1,13 millioner, men det arbeides fortsatt med ytterligere tiltak for å redusere avviket. I&M klarer å redusere utgifter, men det er usikkert om dette er tilstrekkelig til å komme i balanse ved årets slutt.

Merforbruket er i hovedsak knyttet til tre forhold; manglende avklaringer mellom I&M og NAV i budsjettprosessen har medført underbudsjettering av overføringer til flyktningetjenesten i NAV. Videre er inntekt fra norsktilskudd overvurdert i budsjettet. I&M har dessuten fra 1.januar overtatt ansvaret for utgifter knyttet til spesialpedagogiske tiltak for voksne i omfang 500-700 000 kr, - en tjeneste som i dag kjøpes fra Verdal videregående skole, og som det ikke finnes midler til i I&Ms budsjett. På kort sikt er det ingen muligheter til å redusere disse utgiftene. Andre faktorer er ansvar for norskopplæring til mennesker med rett og plikt, og som ikke er flyktninger, og at flere deltakere får innvilget inntil 3 år i program jf Introduksjonsloven § 5.

Noe av merforbruket kan reduseres ved at langtidsfravær ikke erstattes med vikar. Fra høsten 2019 vil det bli brukt minimalt med vikar knyttet til sykefravær. Frisklivssentralen leies ikke inn i høstferieuke. Virksomheten vil få merinntekter i form av lønnsrefusjoner til pedagogisk personale med til sammen ca 240.000 knyttet til «BKA – basiskompetanse i arbeidslivet» og «FVO – Forberedende voksenopplæring». Sekundærbosetting av familie fra annen kommune juli 2019 vil generere inntekt på anslagsvis 200 000 kr.

Landbruk, miljø og arealforvaltning

Prognose for 2019 viser at virksomhetsområdet samlet vil være i balanse og innenfor tildelt ramme. Flere større reguleringsplansaker har gitt inntekter over budsjett. Fra juli er det tilsatt saksbehandler på eiendomskatteområdet, og kjøp av tjenester fra Levanger opphører fra den tid.

2.2.4 RÅDMANNENS FELLESOMRÅDE OG STAB, UTVIKLING OG VIRKSOMHETSSTØTTE

Rådmann

Rådmannsområdet består av underinndelingene Rådmannens fellesområde, Økonomi, Personal/HMS, Arkiv, informasjon og service, Utviklingsstøtte og Kirker mv, og forventer å avslutte året innenfor budsjettrammen. Samfunnsutvikler er tilsatt med oppstart i september. Kommunen er innvilget 410' i tilskudd til psykolog i helse og omsorgstjenestene. Fylkesmannens tilskuddsordning til psykologstilling avvikles 31.12.19.

Arkiv/Informasjon og service har økt aktivitet på deponering(levering) av eldre papirarkiv til IKA Trøndelag. Planlagt avlevering i 2019 innebærer så langt 357 hyllemeter. Denne noe ekstraordinære aktiviteten gir økte utgifter som utfordrer budsjettamme. Parallelt er det foretatt digitalt uttrekk/avlevering av gammel arkivbase i Innherred samkommune.

Fellesområder

Årsprognosen for fellesområdet viser balanse. I dette området ligger avsetning til lønnsoppgjør, samt en del faste kontingenter, lisenser og personalforsikringer som gjelder hele kommunen. Lønnsoppgjøret i 2019 er et mellomoppgjør og det ble avklart en forhandlingsløsning mellom KS og LO og YS 1. mai 2019. Forhandlingene med Akademikerne og Unio gikk til mekling og partene ble enige om en løsning innen meklingsfrist 24/5. KS sin vurdering er at forhandlingsresultatet er innenfor økonomisk ramme i 2019 og gir en lønnsvekst i tråd med frontfagsmodellen. Beregnet årslønnsvekst (2018-2019) for HTA kapittel 4 er på 3,2 prosent i henhold til KS beregning. I dette ligger overheng til 2019, lønnsblindning 2019, sentrale tillegg, særskilte lønnstiltak og forhøyet lørdag/søndag tillegg pr 1.1.2019. Budsjettet avsetning er i henhold til kommunal deflator, forventet lønnsvekst nasjonal prognose. Foreløpige beregninger av effekten av oppgjøret for kap 4 samt anslag på kap 3 og 5 og øvrige, viser at budsjettet avsetning kan bli noe knapp.

Resultat av pensjonsavregning ved årsslutt henføres også til fellesområdet. Det er så langt ikke inntruffet forhold som skulle tilsi overskridelser ifht avsatte midler.

Budsjett for HMS/Bedriftshelsetjenesten (BHT) ligger på fellesområdet, og det er forventet merforbruk på ca 50' på dette området. Det er jevn dialog med BHT for å tilpasse tjenestetilbudet til kommunens behov, og for å sikre at bestillinger fra enhetene er i samsvar med enhetenes egne HMS/ IA- planer. BHT brukes aktivt i nærværarbeidet som er et prioritert område spesielt innenfor velferdssektoren. Det er et mål for 2019 at alle enheter budsjetterer aktiviteten i sine HMS/IA- planer for perioden 2020-2023 for å ha en mer planlagt kostnadsutvikling på området.

2.2.5 INNHERRED KOMMUNESAMARBEID

Regnskap, innfordring og lønn

Innherred Kommunesamarbeid Regnskap, Innfordring og Lønn (IKRIL) styrer mot et mindreforbruk i 2019. Dette skyldes større inntekter enn budsjettet på forsinkelsesrenter og salg av regnskapstjenester til andre interkommunale samarbeid.

Geodata og oppmåling

Prognosen pr 30.06 viser et lite mindreforbruk mot budsjett. Dette skyldes i hovedsak at en person har hatt foreldrepermisjon ut mai uten at det er tatt inn vikar og at det er fakturert mer i matrikkelgebyrer enn budsjettet. Merinntektene skyldes i hovedsak flere fradelinger av tomter i forbindelse med feltutbygginger, eks Nestvoldjordet i Verdal.

Fra 2019 er Geodata og oppmåling splittet i to funksjoner, «Matrikkelgebyrer» og «Salg og forvaltning av geodata». Årsak til splitting er at inntektene fra matrikkelgebyrene i henhold til §32 i Matrikkeloven, ikke kan være høyere enn kostnadene med tjenesten, og at evt. overskudd må settes i fond.

Kemner - IKT - Kommuneadvokater (driftes under Levanger kommune)

Totalt for samarbeidet forventes det et underskudd på ca kr 5,7 millioner i 2019, hvorav Verdals andel utgjør om lag 2,4 mill. I ramme ligger budsjettmidler til telefoni der utgiftene er overført til kommunene, mens budsjett fortsatt ligger på kommunesamarbeidet. Prognose er korrigert for dette i påvente av endelig avklaring av telefonibudsjettet.

Verdal og Levanger kommune har vært gode på å ta i bruk digitale verktøy og utnytte potensialet i digitale løsninger. Endring i bruk av digitale løsninger sammen med økt aktivitetsnivå medfører økte kostnader i form av innkjøp og vedlikeholdskostnader på programvarelisenser. Slik som omsorgssystem, oppvekstsystem, eiendom, økonomi og lønn osv. Noen av disse kostnadene viderefaktureres ut på de enkelte virksomhetene i hver kommune, mens noe blir liggende igjen på IKT. Felles for de fleste slike oppgraderinger/nyanskaffelser er at den økonomiske besparelsen som oppnås ikke kommer til syne i IKT sitt regnskap, men ute i den enkelte enheten der innføring og økt bruk av digitale løsninger medfører reduserte kostnader. Et eksempel på dette er bruken av SvarUt for elektronisk forsendelse av brev. Verdal og Levanger har tatt i bruk denne løsningen på flere fagsystemer. Virksomhetene får da portobesparelser, mens IKT får økte kostnader med integrasjonen og vedlikehold for den tekniske løsningen. I årene som kommer vil det være økende behov for overgang til skybaserte tjenester. I en overgangsperiode med både gamle løsninger og skybaserte løsninger vil dette medføre en ekstra kostnad for IKT.

I arbeidet med budsjett 2019 ble det sammen med økonomisjefene i Verdal og Levanger utarbeidet forslag til ny kostnadsmodell for IKT. Denne modellen ble lagt til grunn i budsjetteringen for 2019 og medførte at

det er budsjettert med salgsinntekter på kr 14 mill. Det er ikke lenger aktuelt å gjennomføre den foreslåtte kostnadsmodellen og dette medfører at reell inntekt for 2019 estimeres til kr 10,7 mill. Dette utgjør en inntektssvikt på 3,4 mill. I tillegg kommer bortfall av påslag kjøp IT utstyr på 150'. Den enkelte virksomhet benytter nå e-handel for innkjøp av IKT utstyr. Tidligere har alt innkjøp av slikt utstyr gått som bestilling via IKT og IKT har hatt et påslag på utstyret for å kompensere for det administrative arbeidet.

I prognose er det beregnet økte kostnader i omfang 2,28 mill. Dette omfatter kostnader på lisenser, service- og driftsavtaler, nettleie, beredskapsvakt på helse, fagsystemendringer og økt bruk av fagsystem.

Pr i dag har IKT 10 faste stillinger, en midlertidig innleid og 3 læringer. Med høyt aktivitetsnivå i kommunene og de andre partene som IKT drifter (Innherred renovasjon, Den norske kirke og Falstad-senteret), er arbeidspresset høyt i avdelingen. IKT har holdt en stilling i vakanse for å holde driftsutgiftene nede. Bemanningssituasjonen og de forventede leveransene fra IKT medfører at det vurderes som nødvendig å foreta tilsetning i nær framtid.

Som ledd i arbeidet med kostnadsanalysen og pålegget om å redusere kostnadsnivået, er det på de delene av driftskostnadene der IKT kan påvirke nivået gjort en besparelse på 0,6 mill for 2019.

Innherred Innkjøp (driftes av Inderøy kommune)

Innkjøpssamarbeidet er inne i sitt første driftsår. Enheten er bemanningsmessig fulltallig fra mai, investeringer i utstyr/inventar/ kompetanse vil ligge innenfor budsjett og prognosen for helåret er at driften vil holdes innenfor tildelt budsjetttramme. Andelen som belastes Verdal kommune utgjør kr 827' for 2019. Denne utgiften dekkes delvis opp av lavere bidrag til samarbeidet KIK, da budsjett Kemner, IKT og Kommuneadvokat opprinnelig også dekket innkjøpsfunksjon med to stillinger.

Innherred Brann og redning (IHBR, driftes under Levanger kommune)

Prognosen viser at Innherred Brann og redning forventer et merforbruk på ca 1,6 millioner for 2019, hvorav Verdal kommunes andel er omtrent 0,7 mill. Forventet merforbruk kommer hovedsakelig av at det er flyttet utgifter fra kommunene til IHBR som ikke er ivaretatt i tildelt budsjett. Merforbruket er relatert til økte utgifter på lisenser og programvarer, samt andre kostnader som styrehonorar, husleie og driftskostnader fra andre enheter i kommunene. I tillegg er det kjøpt inn HMS-utstyr etter pålegg fra arbeidstilsynet.

Planlagte/iverksatte tiltak for å bringe driften i balanse:

- Det arbeides hele tiden med å holde kostnadene på et lavest mulig nivå.
- Den daglige driften må fungere, og det er ikke mulig å forutse hvor mange og hvilke typer oppdrag IHBR vil få i løpet av året.
- Det arbeides med å se på mulige inntektsaktiviteter.

2.3 Budsjettjusteringsbehov drift

Det foreslås følgende justeringer i driftsbudsjettet:

- Fra 1. januar 2019 har Verdal Kommune deltatt i kommunesamarbeidet Innherred Innkjøp, som er et samarbeid mellom kommunene Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa. Samarbeidet har fire ansatte, som formelt er ansatt i Inderøy Kommune. Da budsjettet for 2019 ble lagt, var ikke samarbeidet på plass enda, og budsjett for innkjøp ble derfor videreført sammen med budsjett for Kemner, IKT og Kommuneadvokat (heretter KIK). Den delen av KIK-budsjettet på 12,9 millioner som gjelder innkjøp utgjør 620.000 kr. Denne budsjettposten foreslås nå ryddet fra KIK og over til Innherred Innkjøp. I det vedtatte budsjettet for Innherred Innkjøp er Verdals budsjettandel satt til 827.000 kr, og de resterende 207.000 foreslås bevilget med finansiering fra økte renteinntekter, som beskrevet i kapittel 2.1.1.

I forrige økonomirapportering ble det gitt følgende tilleggsinformasjon:

«I PS 106/18 (budsjettvedtaket), punkt 9 vedtok kommunestyret følgende: «Dersom statsbudsjettvedtaket i Stortinget i desember 2018 medfører økning i skatteinntekter og/eller rammetilskudd, skal økningen brukes til å redusere bruk av disposisjonsfond i 2019.» Mens budsjettforslaget for 2019 var under arbeid kom det ennå sterke signaler fra sentralt hold om at refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester ville innstrammes ytterligere i statsbudsjettet. Med dette som bakgrunnsteppe ble virksomhetsområdet bo- og dagtilbudstjenesten tilført 1,05 mill som kompensasjon for redusert statlig refusjon. Den varslede innstrammingen i ordningen ble imidlertid ikke realisert i statsbudsjettvedtaket. Med hjemmel i kommunestyrets vedtak over, kunne derfor budsjetttrammen for bo- og dagtilbudstjenesten vært redusert med 1,05 millioner, med motpost i redusert bruk av disposisjonsfond i 2019. Med de beskrevne utfordringene innenfor Helse og Velferdsområdet, er det ønskelig at disse midlene får beholdes som en buffer fram til neste kvartalsrapportering hvor dette forholdet vil følges opp.»

Utfordringene innenfor Helse og Velferd vedvarer, og rådmannen ser derfor ingen grunn til å foreslå noen inndragning av disse midlene, for dermed å gjøre oppgaven om budsjettbalanse enda mer krevende.

3. STATUS INVESTERINGER

3.1 Oversikt investeringer

<i>tall i hele tusen</i>	Regnskap hittil i 2019	Gjeldende budsjett 2019	Opprinnelig budsjett	Rest
Regnskapsskjema 2A - Investering				
Finansieringsbehov:				
Investeringer i anleggsmidler	59 125	187 803	173 543	128 678
Utlån og forskutteringer	27 291	52 300	45 000	25 009
Kjøp av aksjer og andeler	2 638	3 000	3 000	362
Avdrag på lån	13 529	-	-	-13 529
Årets finansieringsbehov	102 583	243 103	221 543	140 520
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	19 991	200 371	188 203	180 380
Inntekter fra salg av anleggsmidler	797	-	-	-797
Tilskudd til investeringer	213	1 500	-	1 287
Kompensasjon for merverdiavgift	9 005	30 932	28 840	21 927
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	5 720	-	1 500	-5 720
Sum ekstern finansiering	35 726	232 803	218 543	197 077
Bruk av avsetninger	9 676	10 300	3 000	624
Sum finansiering	45 402	243 103	221 543	197 701
Udekket/udisponert	-57 181	-	-	-

<i>tall i hele tusen</i>	Regnskap hittil i 2019	Gjeldende budsjett 2019	Opprinnelig budsjett	Rest
Regnskapsskjema 2B – Investering (forenklet)				
IKT-investeringer	1 089	13 700	13 700	12 611
Rådhuskvartalet - tilpasninger bygg	12 632	13 000	10 000	368
Kommunale barnehager	1 357	1 900	1 000	543
Skoler	6 339	57 400	55 400	51 061
Helsebygg mv	10 751	27 000	25 500	16 249
Vannforsyning (selvkost)	5 207	15 000	13 500	9 793
Avløp (selvkost)	4 883	15 000	13 500	10 117
Kommunale veier, inkl gang- og sykkelveger	2 453	14 160	13 000	11 707
Idrett, kultur og sentrumsutvikling	10 761	19 200	18 900	7 753
Diverse teknisk	2 284	4 000	3 600	1 716
Brann og redning	243	5 943	3 943	5 700
Kirker og kirkegårder	1 125	1 500	1 500	375
Totale investeringer i anleggsmidler	59 125	187 803	173 543	127 992

Tallgrunnlaget i tabellene foran er tatt ut pr 6. august 2019, og viser at kommunen så langt i 2019 har investert 59,1 mill av planlagte 187,8 mill. At skjema 2A viser at 57,2 millioner foreløpig står udekket skyldes at bokføringen av bruk av lånemidler først skjer ved årsavslutningen av investeringsregnskapet.

3.2 Status og budsjettjusteringsbehov i investeringsregnskapet

Verdal Bo- og behandlingssenter:

Til det nye helsebygget er det avsatt 24 millioner i inneværende år. Så langt har det påløpt i underkant av 10 millioner. Framdriften i prosjektet er som planlagt, og det forventes at investeringen i 2019 vil samsvare godt med budsjett.

Vinne skole:

Byggestart forventes ca oktober, og det ventes derfor ikke at budsjettet på 45 mill vil bli forbrukt i dette året. Pr utgangen av juli er det påløpt ca 5 millioner i prosjektet i år. 2019-budsjettet foreslås redusert til 25 millioner (dvs -20 mill). Den anslåtte totalkostnaden for prosjektet er uendret.

Stiklestad skole:

Utredning tomtevalg pågår. Det er i 2019 satt av 10 millioner, men framdriften viser at det anslagsvis ikke vil påløpe mer enn maksimalt 3 millioner i år. Reduserer derfor budsjettet med 7 millioner, uten å endre på den anslåtte totalkostnaden for prosjektet.

Omprioriteringer innenfor eksisterende rammer i selvkostområde Vann:

Prosjektene Vannforsyning Volhaugen og Ulvilla er ferdigstilte, med ubrukt budsjetttramme på tilsammen i overkant av 0,55 millioner. Anbud for rehabilitering av dammen i Leklemsvannet er mottatt, og viser en pris på omtrent 1 million høyere enn budsjettet. Det foreslås å flytte de ubrukne midlene på 0,55 mill fra Volhaugveien og Ulvilla, samt å redusere prosjektet vannforsyning Tinna med 0,5 mill for å finansiere rehabiliteringen i Leklemsvannet innenfor den vedtatte totalrammen for Vannforsyning. Vann/avløp Leksdal forventes utsendt på anbud nå i høst.

Oppfølging av tidligere vedtak

En forglemmelse gjorde at 1,5 millioner som var bevilget til Holmen bro i PS 29/18 for budsjettåret 2019, ikke ble innarbeidet i økonomiplanen og budsjettet for 2019-2022. Midlene foreslås nå budsjettet i 2019. Holmen bru forventes å ferdigstilles innenfor den vedtatte kostnadsrammen på til sammen 19 millioner over årene 2017-2019.

Kommunalt vegnett

Investering kommunalt vegnett vil bli satt i gang for fullt i august. Det forventes da oppstart med rehabilitering Sæter bru, samt reasfaltering av en rekke kommunale veger.

Moparken:

Moparken er bygget på restene av det som opprinnelig var en gammel søppelfylling. Dette medfører betydelige merkostnader til utbygging av masser. Det vil legges fram en egen sak om dette.

Rådhuskvartalet

I forbindelse med renoveringen av 1. etasje i Rådhuset er det avdekket behov for utbedringer av varmeanlegg og ventilasjonsanlegg i 2. etasje i den østre fløya av rådhuset. Disse anleggene henger

sammen med tilsvarende anlegg i 1. etasje og vil ikke kunne fungere videre uten slik utbedring. Dette medfører også nye himlinger i denne delen av bygget. Rådmannen vurderer det som mest økonomisk å slutføre disse arbeidene samlet nå. Videre var det ikke ved finansieringen av prosjektet medtatt kostnader til nytt utstyr i den renoverte delen av bygget. Det foreslås ingen budsjettjusteringer knyttet til dette prosjektet i denne økonomirapporten, men det varsles at dette vil bli framlagt etter en nærmere gjennomgang i økonomirapporten for tredje kvartal.

Finansiering

Finansiering av egenkapitalinnskudd KLP

Iht kommuneloven kan man ikke lånefinansiere kjøp av aksjer, herunder også det årlige egenkapitalinnskuddet i KLP. I opprinnelig budsjett er det vedtatt å finansiere egenkapitalinnskuddet ved bruk av disposisjonsfond. Rådmannen foreslår å heller bruke ubundne investeringsfond som finansieringskilde, og dermed flytte en budsjettpost på 3 mill fra bruk av disposisjonsfond til bruk av ubundne investeringsfond.

Investeringsinntekter

Kommunen har hittil i år solgt to tomter i Hegreveien i Forbregd Lein, for til sammen like i underkant av 0,8 millioner. I tillegg har boligselskapet innfridd gjenværende saldo på et lån fra Verdal Kommune pålydende 1,6 millioner. Rådmannen foreslår å avsette disse investeringsinntektene, til sammen 2,4 mill, til ubundne investeringsfond for senere bruk som egenkapital i ulike investeringsformål, slik som f.eks egenkapitalinnskudd omtalt over.

En gjennomgang av balansen viser at kommunen har rester av to gamle investeringstilskudd stående som bundne investeringsfond. Midlene er mottatt ifbm to prosjekter som ser ut til å ha blitt finansiert ved bruk av lån heller enn ved bruk av tilskudd, og fondene har stått urørt siden 2005/2006. De to fondene utgjør så vidt i overkant av 1 million. Rådmannen foreslår at investeringsfondene tas til inntekt i investeringsregnskapet for 2019, og dermed reduseres lånebehovet tilsvarende.

De foreslåtte endringene i investeringsbudsjettet beløper seg totalt til en netto reduksjon av investeringer i 2019 på 25,5 millioner, og oppsummert foreslås finansieringen endret slik:

- Finansiering fra merverdiavgiftskompensasjon foreslås redusert med 5,1 mill, bruk av bundne investeringsfond foreslås økt med 1 mill og 21,4 millioner foreslås som redusert bruk av lån.
- I tillegg foreslås å avsette 0,8 mill i salgsinntekter og 1,6 mill i avdragsinntekter til ubundne investeringsfond (til sammen 2,4 mill).
- Finansiering av årets egenkapitalinnskudd i KLP foreslås endret fra bruk av disposisjonsfond til bruk av ubundne investeringsfond.

4. ORGANISASJON

4.1 Endringsprosesser, visjon og nærvær

Omstillingsarbeidet er gjennomført i tråd med plan innenfor oppvekst. Dette har vært krevende, og både lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen har blitt utfordret. Det foregår også et betydelig omstillingsarbeid innenfor velferd, et arbeid som krever stort fokus og mye ressurser, men som er viktig å prioritere for å få mer kunnskap om ressursbruken i tjenesten. Arbeidet her krever også mye av lederrollen, tillitsvalgtrollen og arbeidstakerrollen. Presset på hjemmetjenesten er spesielt krevende, og gjør at virksomheten ikke makter å tilpasse seg rammene.

I begge disse omstillingsprosessene har det vært et aktivt og godt partssamarbeid. Omstilling berører enkeltmennesker, og det er derfor viktig med god dialog med berørte parter.

Arbeid med effektivisering av styringsverktøy på HR- området pågår, og vi arbeider både med elektronisk HMS/ IA- plan- og kvalitetsstyringsverktøyet vårt (Compilo) for å forbedre og forenkle styringsinformasjonen på HMS- arbeidet og på området kontinuerlig kvalitetsutvikling. Vi planlegger innføring av ny versjon av Compilo i høst, og en brukergruppe av Compilo har vært i aksjon for å forenkle og effektivisere bruken av systemet.

Arbeidet med å revidere arbeidsgiverpolitikken vår er i rute med en fremdrift slik vi har planlagt, og 4 ulike arbeidsgrupper vil levere sitt "sluttprodukt" innen 1. oktober, med følgende tema:

- Livsfasepolitikk og lønnspolitikk
- HMS- og IA- arbeid
- Strategisk kompetansestyring
- Endring og lærende organisasjon

Den 5. og siste gruppa arbeider med videreutvikling av ledelse, som er et overlappende tema som berører også de andre områdene.

Arbeidet med utvikling av en fornyet arbeidsgiverpolitikk er bredt forankret i partssamarbeidet, og arbeidsgruppene er satt sammen på tvers av fag og sektor. Strategiene i en fornyet arbeidsgiverpolitikk vil komme til politisk behandling i januar 2019.

I arbeidet med videreutvikling av arbeidsgiverpolitikken arbeider vi ut fra en visjon

«Vi ska bli bæst i Trøndelag te å rekrutter, utvikkel og behåll arbeidsfålk»

Visjonen setter en ambisiøs standard, men det er viktig å ha noe å strekke seg etter. Målet med visjonen er å styrke fokuset på de ulike delene av arbeidsgiverpolitikken, bli mer nysgjerrig på hvor gode vi er, og bli mer bevisst på innsatsen vi må legge inn for å løfte prestasjonene våre som arbeidsgiver. Vi er helt avhengige av å være en god arbeidsgiver for å hente den kompetanse og kapasitet vi trenger for å løse samfunnsoppdraget vårt. Og konkurransen om arbeidskrafta vil øke fremover.

Kommunen har et samlet nærvær på 91,7 % i 1. halvår. Nærværet varierer mellom ulike sektorer og på enheter innenfor den enkelte sektor. Det er godt trykk på dette viktige arbeidet i partssamarbeidet i de ulike sektorer og enheter/ avdelinger. Nærværet har en liten økning fra de to foregående år, men vi ligger lavere enn vi ønsker.

Enkelte enheter i barnehagedriften, samt enkelte enheter i velferd har et lavt nærvær. Disse vil få styrket veiledning og støtte i IA- arbeidet. Gjennom ny IA- avtale har vi mulighet til å delta i ulike bransjeprogrammer rettet mot disse to "bransjene", og vi vil få tett bistand fra Nav og vår egen BHT i vårt eget arbeid med å øke nærværet og skape mer helsefremmende arbeidsplasser. Mye av suksessen ligger i et godt partssamarbeid der en sammen finner ut av utfordringsbildene og fokuserer på å gjennomføre det som virker for å lykkes.

Kommunen har ikke satt et overordnet mål for nærværsutvikling. Det vil bli fastsatt et ambisjonsnivå i økonomiplan 2020-2023. Staten har satt en ambisjon om 10 % reduksjon i fraværet i perioden fra 2019 frem til 2022 (ut fra tallene pr 2019), utfordrer oss på å delta i en inkluderingsdugnad, men har samtidig endret virkemidlene ganske dramatisk og lagt mer av kostnadene over på arbeidsgiver. Dette kan jo være riktig selv om det belaster driftsbudsjettet vårt noe mer enn tidligere år, men det betyr bare at vi som arbeidsgiver må bli enda mer innovative fremover også på dette området. Noe av svaret vil være at vi endrer kultur og virkemidler i forhold til hvordan vi håndterer kompleksiteten på arbeidsmiljøområdet. I stedet for å snakke om reduksjon av fravær skal vi snakke om økning av nærvær, og selv om vi fremdeles skal ha fokus på god oppfølging av sykmeldte skal vi styrke arbeidet med utvikling av arbeidsplassene.